

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj 2019
Institution	Viborg – Skive HF og VUC
Uddannelse	HF
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Tania Lund Nyby og Peter Pedersen
Hold	sDh5DaA

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Genreforløb (sprogligt/litterært forløb)
Titel 2	Argumentation og retorik (sprogligt forløb)
Titel 3	Stilistik og introduktion til tekstlæsning (sprogligt/litterært forløb)
Titel 4	Middelalder (periodelæsning - medieværk)
Titel 5	Grammatikkursus og skriftlighed v/Peter Pedersen (sprogligt forløb)
Titel 6	Barok (Periodelæsning, sprogligt/stilistisk og litterært forløb)
Titel 7	Ludvig Holberg og oplysningstiden (litterært forløb)
Titel 8	Romantikken/romantismen (Periodelæsning . kanonforfattere)
Titel 9	Det moderne gennembrud (Litterært forløb)
Titel 10	Det folkelige gennembrud til Nutidig litteratur (1900-2018) (Kombineret Sprogligt-stilistisk/litterært forløb)
Titel 11	Dokumentargenren (medieforløb)
Titel 12	Massemedierne (nyheder, nyhedskriterier, journalistik, reklamer) (sprogligt/medie-forløb)

Titel 1	Genreforløb (sprogligt og skriftligt)
Indhold	Kernestof: ”Begreb om dansk” kapitel 2 ”Et spørgsmål om genre”, Begreb om dansk – antologi” herunder: H.C Andersen (kanonforfatter): ”Fyrtojet”, Sys Bjerre: ”Malene”, Anmeldelse af ”Eventyr fortalte for børn”, et afsnit af den danske sit-com ”Klovn” (med fokus på fakta- og fiktionskoder og generelle genrekonventioner), diverse skriftlige øvelser, sekvens fra programmet 1800-tallet på vrangen om H.C. Andersens og hans forfatterskab, Herman Bangs ”På Thingvalla”.
Omfang	Ca. 20 lektioner
Særlige fokuspunkter	At kursisterne tilegner sig og kan anvende litterære værktøjer. At kursisterne kan genkende og karakterisere de forskellige litterære genrer. At kursisternes tekstanalytiske kompetencer udvikles.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, klasses Diskussion, elevoplæg

Titel 2	Argumentation og retorik (sprogligt forløb)
Indhold	<p>Kernestof: ”Begreb om dansk” kapitel 8: ”Retorik og argumentation”, ”Håndbog til dansk” – kapitlerne Retorik og Argumentation. Dronningens nytårstale 31. Januar 2017, Statsminister Lars Løkke Rasmussens nytårstale 1. Januar 2017, Indslag i debatten om tørklædet fra DR2’s Deadline med Pia Kjærsgaard og Martin Krasnik, diverse læserbreve og debatindlæg som analyseobjekter i gruppe-oplæg samt holdets egne skrevne debatindlæg.</p> <p>Supplerende stof: Uddrag af programmet ”Vi ses hos Clement” – interview med Mette Frederiksen, uddrag fra Debatten (flere udsendelser) med henblik på at definere argument- og fejltyper, indslag fra Detektors ”Tricks og tale” som illustrationer på fx ’stråmand’, ’at gå efter manden’ osv.</p>
Omfang	20 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisten kan genkende og karakterisere de forskellige argumentationsformer.</p> <p>At kursisten kan genkende og karakterisere de forskellige appelformer.</p> <p>At kursisten kan give en argumentations- og retorik analyse af en given tekst, fx en tale, debatindlæg mm.</p> <p>At oparbejde kursistens evne til at sætte en given kommunikation ind i en kontekst (eksempelvis gennem pentagrammet)</p>

Titel 3	Indføring i tekstlæsning og stilistik (litterært/sprogligt forløb)
Indhold	Kernestof: 'Håndbog til dansk' kapitel 3, (fortællertype, karakteristik, tid og miljø, motiver osv. – grundlæggende tekstanalyse-redskaber), herunder en række praktiske øvelser med blandt andet læsning og analyse af novellen: Bo'1 af Johannes V. Jensen (kanonforfatter), analyse af diverse romanuddrag, lyrik mm. Håndbog til dansk – Sproglige billeder og Sproglige figurer med tilhørende opgaver.
Omfang	20 lektioner
Særlige fokuspunkter	At give kursisterne kendskab til almen stilistik og kendskab til henholdsvis det poetiske sprog og det prosaiske sprog. At give kursisterne en indføring i at læse tekster og herunder et metodekendskab til analyse af særligt fiktive tekster gennem øvelser i fortæller, komposition, karakteristik osv. At give kursisterne et indblik i de taksonomiske niveauer, når det gælder læsning af fiktionstekster.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, elevoplæg, diskussioner af sproglige eksempler.

Titel 4	Middelalder (Periodelæsning)
Indhold	<p>Kernestof: ”Litteraturens veje”: ”Middelalder”, ”Elverskud” (folkeviser), ”Harpens Kraft” (folkeviser), ”Rosens navn” (medieværk).</p> <p>Supplerende stof: Desuden er der anvendt flere af programmerne ”De uartige kalkmalerier” med henblik på at få et indblik i Middelalderens tankegang gennem kalkmaleriernes store kulturhistoriske betydning, besøg i Vor Frue kirke i Skive med et kulturhistorisk sigte i forhold til folkeviserne og deres livs-perspektiv.</p>
Omfang	30 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisten tilegner sig periodens karakteristika</p> <p>At udvikle kursistens begreb om middelalder som litterær periode</p> <p>At oparbejde kursistens evne til at kunne placere en tekst litteraturhistorisk</p> <p>At kursisten kan genrebestemme folkevisen</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, filmfremvisning, elevoplæg, skriftligt arbejde, pararbejde, individuelt arbejde.

Titel 5	Grammatik og skriftlighed v/Peter Pedersen
Indhold	<p>Kernestof: De nyeste prøve-eksamenssæt uden netadgang med de to skriftlige prøvegenrer: Debatterende artikel og analyserende artikel.</p> <p>Supplerende stof: ”Vanskelig områder inden for dansk grammatik – en materialesamling hentet fra en række grammatikbøger fra AVU”, Else Marie Hauge: Den lille grammatik (Systeme, 2009) ”Den debatterende artikel” fra www.studienet.dk , ”Vejledning til den litterære og analyserende artikel” fra www.studienet.dk , ”At skrive en diskussion” fra Børsting og Dunø: ”Til tasterne” (2016) , ”Om afsnit og emnesætninger” fra https://sites.google.com/a/horsensgym.dk/skrivemetro/disponering/afsnit ”Om at skrive en redegørelse” fra https://suneweile.wordpress.com/skriftlighed-i-dansk/eksamensgenrerne/om-at-skrive-en-redegørelse, Kronik: ”Mine børn blev tvangsfjernet ved en fejl”, 31. oktober 2018 Information Sektion 1 Side 16 (DEBAT) Bruno Skibbild Christensen , ”Citat” fra http://studypedia.au.dk/formalia/citat/ En række øvelser fra Skriveportalen fra http://www.gymnasiet.dk/elev-paa-sg/hjaelp-vejledning/skriveportalen/ ”Sprognævnets kommaøvelser” fra https://dsn.dk/retskrivning/er-du-god-til-at-saette-komma</p> <p>En række øvelser i ordklasser</p>
Omfang	40 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisten tilegner sig viden om og kan anvende grammatisk korrekthed</p> <p>At kursisten tilegner sig de latinske grammatiske betegnelser, der kan anvendes tværfagligt.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, individuelt arbejde, skriftligt arbejde i form af skriftlige øvelser, pararbejde.

Titel 6	Barok og renaissance (Periodelæsning – Kombineret sporligt-stilistisk/litterært forløb)
Indhold	<p>Kernestof: ”Litteraturens veje”: ”Renæssancen” (herunder en del om barok) Thomas Kingo: ”Ked af verden, kær ad himlen” (salme), Leonora Christine ”Jammersminde” (uddrag), ”Allegori på Øresund” (billedanalyse), diverse Barok vanitas-motiver, ”Litteraturhistorien på langs og på tværs - salmer”, ”Litteraturhistorien på langs og på tværs – Barok”.</p> <p>Supplerende stof: Programmet fra DR2: ”Liv i Renæssancen” om Thomas Kingo og Leonora Christina, Programmet ”Historien om Danmark” afsnittene: ”Reformation og Renæssance” og ”Enevælde og oplysningstid” som historiske overblik.</p>
Omfang	20 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisten tilegner sig periodens karakteristika. At udvikle kursistens begreb om barokken som litterær periode. At oparbejde kursistens evne til at kunne placere en tekst litteraturhistorisk. At kursisten kan genrebestemme barokkens genrer (verdslig og gejstlig barok, hyrdedigt, smædedigt etc.) At kursisten oparbejder en evne til at genkende barokkens stil, herunder: billedkunsten, arkitekturen etc.)</p>

Titel 7	Ludvig Holberg og oplysningstiden (Periodelæsning)
Indhold	<p>Kernestof: Ludvig Holberg (kanonforfatter): "Jeppe på bjerget" (uddrag). Litteraturens Veje om 1700-tallet og oplysningstid.</p> <p>Supplerende stof: 'En kongelig affære' (Medieværk) af Nikolaj Arcel</p>
Omfang	6 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisten tilegner sig periodens karakteristika. At udvikle kursistens viden om oplysningstiden som litterær periode. At oparbejde kursistens evne til at kunne placere en tekst litteraturhistorisk. At kursisten oparbejder en evne til at genkende Holbergs klassicistiske drama .</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, elevoplæg

Titel 8	Romantik og romantisme
Indhold	<p>Kernestof: ”Litteraturens veje”: Romantikken og efterfølgende Romantisme, ”Litteraturhistorien på langs og på tværs”: Romantikken/romantisme.</p> <p>Fædrelandssange: Adam Oehlenschläger (kanonforfatter) ”Der er et yndigt land”, ”Guldhornene”, H.C. Andersen (kanonforfatter): ”I Danmark er jeg født”, Isam B. ”I Danmark er jeg født” (moderne fortolkning), Schack Staffeldt: ”Indvielsen”, Steen Steensen Blicher (kanonforfatter): ”Sildig Opvaagen” (Værklæsning), N.F.S. Grundtvig (kanonforfatter): ”De levendes land” Romantismen: Emil Aarestrup: ”En middag” – Litteraturens veje ”Romantismen”</p> <p>Supplerende stof: Guldaldermalerier (nationalromantikken i malerkunsten) – fagtekst fra AROS kunstmuseum og ”Introduktion til den danske guldalder” – udgivet af Aarhus Universitet. Programmet ”1800-tallet på vrangen” fra DR2 – diverse afsnit samt programmet ’Der er et yndigt land – Nordsjælland’ fra DRK.</p>
Omfang	30 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisten tilegner sig periodens karakteristika At udvikle kursistens begreb om Romantikken/Romantismen som litterær periode At oparbejde kursistens evne til at kunne placere en tekst litteraturhistorisk At kursisten kan genrebestemme tekster fra perioden</p>

Titel 9	Det moderne gennembrud
Indhold	<p>Kernestof: ”Litteraturens veje”: Det moderne gennembrud, Johannes Fibiger og Gerd Lütken ”Naturalisme, impressionisme og realisme”, Henrik Ibsens ”Et Dukkehjem”. (Værklæsning), Victoria Benedictsson ”Ur Mörkret” (”Ud af mørket” på dansk), Henrik Pontoppidan ”Nådsensbrød” (kanonforfatter), Herman Bang ”Foran alteret” (kanonforfatter)</p> <p>Supplerende stof: Litteraturhåndbogen 1879-1890, Programmet ”1800-tallet på vrangen” fra DR2 – sidste afsnit, Programmet: ”Mick Øgendahl og de store forfattere – Herman Bang”, Skriftlige opgaver herunder at skrive en alternativ biedermeier-udgang på Nådsensbrød, en reportage fra et fattighus.</p>
Omfang	30 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisten tilegner sig periodens karakteristika At udvikle kursistens begreb om Det moderne gennembrud som litterær periode At oparbejde kursistens evne til at kunne placere en tekst litteraturhistorisk At kursisten kan genrebestemme naturalistiske, realistiske og impressionistiske tekster</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, filmfremvisning, elevoplæg, skriftligt arbejde, pararbejde, individuelt arbejde.

Titel 10	Fra Det folkelige gennembrud til Nutidig litteratur (kanonforfattere) (Kombineret Sproglig-stilistisk/litterært forløb) v/ Tania Lund Nyby og Peter Pedersen
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Pixiudgave af realisme Kjær-Hansen og Bertelsen: Litteraturhistorien på langs og på tværs (Systeme, 2012-13) – Det folkelige gennembrud/ Socialrealisme: p. 126-31 Tidlig modernisme 1890-1945: p. 116-126 Lyrik i 1900-tallet pp. 227-31 Kernestof: Jeppe Aakjær: ”Jens Vejmand” (1905) Martin Andersen Nexø: Indledning ”Til læseren” fra ”Pelle Erobreren” (1906) Johs. V. Jensen (kanonforfatter): ”Interferens” fra Digte (1906) Tom Kristensen (kanonforfatter): ”Det blomstrende slagsmål” fra Fribytterdrømme (1920) Broby-Johansen: ”Bordelpige dræber ufødt” fra Blod (1920) Martin A. Hansen (kanonforfatter): ”Soldaten og pigen” (1947), Tove Ditlevsen: ”Nattens dronning” (1952) ”Litteraturens Veje”: ”Krig og efterkrigstid”, Karen Blixen ”Babettes gæstebud” (Værklæsning og kanonforfatter), Gabriel Axels filmatisering ”Babettes gæstebud”, ”Litteraturhistorien på langs og på tværs” – ”Efterkrigs-modernisme – 1945-1960”, Litteraturhistorien på langs og på tværs” – ”60’er modernisme (1960-1970), Klaus Rifbjerg ”Peter Plys” (kanonforfatter), Peter Seeberg ”Patienten” (kanonforfatter), ”Litteraturens veje” – 1980’erne – storby, modernitet og stil”, Litteraturhistorien på langs og på tværs” – ”Storbymodernisme (1980-1990), Michael Strunge ”Den hæslelige by”, Michael Strunge ”Selvmord (forsøg)”, ”Litteraturhistorien på langs og på tværs”- ”Minimal modernisme 1990-2000”, Litteraturhistorien på langs og på tværs ”Det 21. Århundrede – eksperimenterende realisme”, ”Fem års litteratur 2010-2014 – Introduktion”, Helle Helle ”Dette burde skrives i nutid” (uddrag), Caspar Erich ”Avatar” (Værklæsning - digtsamling), Yahya Hassan udvalgte digte fra samlingen Yahya Hassan (2013).</p> <p>Supplerende stof: Desuden er der anvendt udvalgte udsendelser af programserien ’Digtere, divaer og dogmebrødre – en kulturkrønike’, diverse indslag om Yahya Hassan, filmen ”American Psycho”, som illustration på det postmoderne individ mm, to afsnit af den danske tv-serie Album instrueret af Hella Joof som illustration på 1970’erne og 1980’ernes kultur- og samfundshistorie, herunder portrættingen af familieforhold og social arv.</p>
Omfang	70-80 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisten tilegner sig periodens karakteristika</p> <p>At udvikle kursistens begreb om perioden fra perioden Det folkelige gennembrud og op gennem det 20. Århundrede op til nutidig litteratur. .</p> <p>At oparbejde kursistens evne til at kunne placere en tekst litteraturhistorisk</p> <p>At kursisten kan genrebestemme realistiske og modernistiske tekster i forhold til modernismens forskellige faser.</p> <p>At oparbejde kursistens evne til at foretage en sproglig/stilistisk og litterær læsning af en given tekst.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, filmfremvisning, elevoplæg, skriftligt arbejde, pararbejde, individuelt arbejde, særligt fokus på sproglig-stilistisk analyse.

Titel 11	Dokumentar og efterfølgende reality (Dobbelt medieforløb)
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>”Håndbog til dansk - Litteratur, sprog og medier” – ”Dokumentarfilm og Mockumentary”, ”Film – X – Håndbog i filmiske virkemidler”, ”Fokus” – ”Kapitlerne: Klipning og Dramaturgi (”Håndbog til dansk – Litteratur, sprog og medier” – ”Reality-TV”, Håndbog til dansk - Filmens dramaturgi - ”, Søren Fauli – ”Min morfars morder”, Janus Metz ”Armadillo”, diverse selvvalgte dokumentariske filmcitatater for at illustrere forskellige dokumentar-typer, , Uddrag af tre forskellige reality-programmer som illustration af de forskellige typer, projektarbejde, hvor kursisterne selv har skullet finde et reality-program som analyseobjekt.</p>
Omfang	25 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisten oparbejder et kritisk og undersøgende blik på medie-’tekster’ her særligt dokumentariske og reality.</p> <p>At oparbejde evnen til at gennemskue graden af manipulation og iscenesættelse gennem anvendelige af filmiske virkemidler i en dokumentarfilm og i reality-tv.</p> <p>At blive fortrolig med filmsprog og filmens terminologi generelt, herunder de filmiske virkemidler som dramaturgi, klipning osv.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, filmfremvisning, elevoplæg, pararbejde, individuelt arbejde.

Titel 12	Massemedierne (nyheder, nyhedskriterier, journalistik samt reklameforløb) (sprogligt/Stort samlet medie-forløb)
Indhold	<p>Kernestof: ”Håndbog til dansk – Litteratur, sprog og medier” – ”Avisjournalistik, nyhedskriterierne, meningsjournalistik mm.”, diverse opgaver i forbindelse med teksten, ”Håndbog til dansk – Litteratur, sprog og medier”, blandet andet har kursisterne produceret egne artikler med en præ og post-proces i form af research, forberedelse af interviews etc.)</p> <p>Reklameforløb v. Peter Pedersen:</p> <p>Kernestof: Trykte reklamer: ”The Art of Chivalry” (Martell Cognac, <i>Euroman</i>, 1992 ”Vi støtter brysterne” fra <i>Alt for damerne</i>, nr. 39, 2008, TV-reklamer fra YouTube: Kia Picanto: ”Forførende fornuftig”, Fleggaard reklamer ”Lige over grænsen”</p> <p>Supplerende stof: Asger Liebst: <i>Reklamedrom</i> (DLF, 1992) kap. 1: ”Tre syn på reklame” pp. 6-9 Bregendahl og Christensen: ”Reklame og psykologi” fra <i>Kreativ reklame</i> (forlaget Åløkke, 1990) pp. 45-57 Ole Schultz Larsen: <i>Håndbog til dansk</i> (Systeme, 2015) pp.254-62</p> <p>https://dansksiderne.dk/index.php?id=4623#c15227</p>
Omfang	30 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisten tilegner sig karakteristika omkring massemedierne og deres betydning. At oparbejde kursistens evne til at kunne foretage analyser af nyhedstekster, journalistiske tekster At oparbejde kursistens evne til at kunne foretage medieanalyser generelt Kurset sigter desuden på at give kursisterne en indsigt i den trykte og elektroniske reklames virkemidler, herunder sammenhængen mellem reklame og behov At oparbejde kursistens evne til at kunne forholde sig kritisk til massemediernes påvirkning.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, filmfremvisning, elevoplæg, skriftligt arbejde, pararbejde, individuelt arbejde.